

## PLAN RADA ISTORIJSKOG ARHIVA SOMBOR ZA 2008. GODINU

### U V O D

Plan rada Istorijaskog arhiva Sombor (u daljem tekstu: Arhiv), za 2008. godinu na predlog direktora usvaja Stručno veće Arhiva. Nadzorni odbor i Upravni odbor donose odluku o njegovom usvajanju. Izvan Arhiva dostavlja se još i Arhivu Vojvodine i Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje i kulturu, Sektoru za kulturu, a po potrebi i Arhivu Srbije i Ministarstvu za kulturu i informisanje. Arhiv je javna ustanova kulture od opšteg značaja koja obavlja glavnu i sporednu delatnost.

**Glavna delatnost Arhiva** je: zaprimanje arhivske građe starije od 30 godina (kojoj je izlučen bezvredni registraturski materijal, saglasno propisima), zaštita, čuvanje, sređivanje i obrada. Zaprimanje arhivske građe i mlađe od 30 godina, ako je pravno lice, imalac arhivske građe prestao da postoji (naprimer: procesom privatizacije), kojoj je takođe izlučen bezvredni registraturski materijal, ako Arhiv ima mesta za takvu arhivsku građu.

Obilazak, arhiva pravnih lica (registratura), na teritoriji opština, Somor, Apatin, Kula, Odžaci i Bač, i nalaganja mera, čuvanja, zaštite i izlučivanja bezvrednog registraturskog materijala, sglasno propisima i aktima takvih registratura.

Rad sa strankama po zahtevima za izdavanje kopija arhivske građe i činjenica sadržanih u arhivskoj građi. Organizovanje (pronalaženje i stavljanje na raspolaganje za izučavanje), arhivske građe za istraživače.

**Sporedna delatnost Arhiva** je: izdavačka i izložbena delatnost na klasičan način i digitalizacijom arhivske građe, što predhodno podrazumeva pronalaženje i stavljanje na raspolaganje za izučavanje, konsultativne usluge najšireg tipa, a dok je posla bilo manje, a radne snage više i aktivan odnos u izradi izdavačkog poduhvata, odnosno izložbe.

Stručna i opšta javnost izvan Arhiva doživljava Sporednu delatnost Arhiva kao glavnu, zbog efekta izdavaštva odnosno izložbi. Naime, pretvaranje događaja u činjenice filtriranjem i tumačenjem arhivskih dokumenata je neka vrsta pretvaranja tragova prošlosti u istorijsko-književno predstavljanje, još ako je modernim jezikom sve to prezentovano, dakle, jezgrovitim i koncentrovanim iskazom, efekat je veći.

Arhiv poseduje, **arhivsku građu** od preko 3000 dužnih metara, na latinskom, mađarskom, nemačkom i srpskom jeziku, kao i **internu biblioteku** od 1955 inventarisanih knjiga, uglavnom istorijskog sadržaja.



**Arhivska služba u Somboru**, normativno je regulisana u Statutu Slobodnog i Kraljevskog grada Sombora, 1749.g. Dan Arhiva je 28. april.

**Arhiv kao ustanova** je od decembra 1948.g. u Somboru, imao za osnivača sve nivoe vlasti, od državne (Srbija), preko pokrajine, sreza, opštine Sombor, a sada osnivačka prava delom vrši AP Vojvodine (imenovanje direktora, upravnog i nadzornog odbora, i finansiranja većeg dela, popravki i održavanja zgrada, objekata, opreme i programa) i SO Sombor (finansiranje zarada, znači broj izvršilaca, tj. radna snaga, materijalnih troškova i manjeg dela, popravki i održavanja zgrada, objekata, opreme i programa).

Najmanji deo finansiranja materijalnih troškova, obezbeđuju i SO Apatin, SO Kula, SO Odžaci i SO Bač. Teritorijalna nadležnost Arhiva, u pet opština, obuhvata 38 naseljenih mesta.

Arhiv je budžetska javna ustanova koja ima i određene sopstvene prihode saglasno Pravilniku o uslugama sa cenovnikom i naplaćuje određenu taksu od stranaka u budžetski sistem Srbije.

Za Arhiv je, Arhiv Vojvodine matičan a Arhiv Srbije nacionalni i matičan. Arhivisti i arhivski pomoćnici su profil zaposlenih u arhivu i organizovani su i na nivou Vojvodine i na nivou Srbije kao udruženje. Direktori se sastaju na Kolegijumima i na nivou AP Vojvodine i na nivou R Srbije.

**Strukturu zaposlenih**, čine: **5 arhivista** - visoka stručna sprema društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom, **6 arhivskih pomoćnika** - srednja stručna sprema društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom (od kojih g. Branislavu Jeremiću miruje radni odnos zbog odlaska na funkciju u SO Sombor i na njegovo mesto primamo zamenu na određeno vreme do godine dana u skladu sa zakonom, a i ranije, ako bi se Jeremić ranije vratio).

Arhiv ima spremačicu, niža stručna sprema i direktora, visoka stručna sprema.

Za 2007. godinu, ukupno 13 izvršilaca, a na to stanje dodajemo sledeće:

Arhiv planira za 2008. godinu:

- 3 arhiviste – visoka stručna sprema društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom, a može i pripravnik (prednost: Filozofski fakultet – katedra za istoriju , 2 izvršilac, i Filološki fakultet – katedra za nemački jezik i književnost, sa znanjem latinskog jezika, 1 izvršilac).
- 1 arhivskog pomoćnika sa znanjem mađarskog jezika, srednja stručna sprema društvenog smera sa položenim arhivističkim ispitom a može i pripravnik.

To bi značilo 17 izvršilaca za 2008. godinu.

Arhiv planira u 2008. godini da angažuje volontere (jedan je već angažovan polovinom 2007. godine na 12 meseci, dakle predviđen je i u 2008. godini) a drugi bi bio angažovan u 2008. godini, oba visoka stručna sprema društvenog smera.

Angažovanje dva vojnika na civilnom služenju vojnog roka u septembarskoj klasi su plan Arhiva i za 2008. godinu.

Na osnovu ugovora, računovodstveno-knjigovodstvene usluge Arhiv obavlja preko posebne firme, Knjigovodstvenog centra, u Somboru, Stuparski put 16, a posao oko grejanja, angažovanjem ložača u grejnoj sezoni.

Posebno naglašavam nedostatak prostora za smeštaj arhivske građe i zato za 2008. godinu tražimo:

- dodatni istureni depo, ili
- preseljenje na novu lokaciju.



# PLAN TEKUĆIH POPRAVKI I ODRŽAVANJA ZGRADA, OBJEKATA, OPREME I PROGRAMA

## TEKUĆE POPRAVKE I ODRŽAVANJE ZGRADA I OBJEKATA

U 2008. godini Arhiv planira krećenje fasada zgrada i prema ulici i prema dvorištu.

Planiramo i završetak ograde između Arhiva i Biblioteke "Karlo Bijelicki".

Arhiv planira realizaciju projekta celokupne rekonstrukcije svih objekata na svojoj lokaciji. Pitanje rekonstrukcije Arhiva može tokom 2008. godine da dobije nove dimenzije ako Arhiv dobije istureni depo ili se preseli na novu lokaciju.

## OPREMA

U 2008. godini Arhiv planira realizaciju projekta protivpožarno-protivprovalne električne instalacije.

Arhiv je potpisao ugovor sa "Sombor gas" iz Sombora u vezi realizacije projekta grejanja Arhiva.

Arhiv je aplicirao na konkurs **Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu, Sektora za ekonomsko-finansijske poslove**, za nabavku nove opreme u ustanovama za kulturu za 2008. godinu, sa projektom nabavke **metalnih ormara za smeštaj arhivske građe** (mapa, planova i projekata) **zbirki sa statusom kulturnog dobra od velikog značaja** (Zbirka karata 1541-1954, Zbirka planova i projekata 1811-2003) kao i za nabavku **polica za smeštaj arhivske građe i reg. materijala u radnim prostorijama** Arhiva.

## PROGRAMI

U 2008. godini, planira se objavljivanje **sveske broj 11. iz Edicije "Prilozi za zavičajnu istoriju Sombora"** pod nazivom "**Gakovo i Kruševlje logori za podunavske Švabe u Bačkoj 1945-1947 godine zaštita zdravlja u logorima**", autora dr **Branislava Danilovića** iz Sombora, koja je nastala na osnovu istraživanja arhivske građe u Arhivu. Istorijski arhiv Sombor će biti izdavač ovog izdanja.

U 2008. godini se nastavlja realizacija projekta (započeta u 2007. godini) štampanja **fototipskog izdanje Povelje iz 1749.** godine kojom je Sombor stekao status Slobodnog i Kraljevskog grada. U 2007. godini realizovane su sve potrebne radnje na ovom izdanju (zaključno sa pripremom za štampu), za 2008. godinu preostaje samo realizacija tj. štampanje fototipije.

U cilju okončanja ovog projekta, **Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje i kulturu – Sektoru za kulturu, i Ministarstvu kulture – Sektoru za zaštitu kulturne baštine**, dostavljen je zahtev za sufinansiranje ovog projekta u 2008. godini.



## PLANOVI PO ODELJENJIMA ARHIVA

### ZAŠTITA ARHIVSKE GRAĐE VAN ARHIVA I SLUŽBA DEPOA

#### **Stručni nadzor nad radom registratura**

- Kontrola stanja srede, uslova čuvanja, sistema arhiviranja, utvrđivanje količine i vremenskog raspona registratorskog materijala
- Pružanje stručne pomoći i nstrukcija u vezi sa čuvanjem, sređivanjem i izdvajanjem bezvrednog registratorskog materijala za izlučivanje
- Sačinjavanje Zapisnika o izvršenom stručnom nadzoru na radom registratura i izdavanje Rešenja o naloženim merama.
- U planu je stručni nadzor nad radom 100 registratura.

#### **Izrada topografskog registra**

- Budući da do sada nije izrađen **Topografski registar registratura**, u planu je njegova izrada u toku 2008.godine.
- Takođe se planira i početak rada na izradi **Topografskog registra fondova i zbirki**, tj. da se za svaki depo u Arhivu sačini tačan popis fondova i zbirki koji su u njima smešteni. Topografski registar fondova i zbirki će se sačiniti u elektronskom obliku.

#### **Registar aktivnih i pasivnih registratura**

- Nastavak vođenja Registara aktivnih i pasivnih registratura kao i kartona registratura.

#### **Izlučivanje bezvrednog registratorskog materijala**

- Pregled i razmatranje primljenih Predloga za izlučivanje bezvrednog registratorskog materijala, kontrola sa Listom kategorija sa rokovima čuvanja
- Neposredan uvid u bezvredan registratorski materijal, izrada Zapisnika i izdavanje Rešenja kojim se odobrava izlučivanje bezvrednog registratorskog materijala kome su rokovi čuvanja istekli.

#### **Obaveze koje proističu iz člana 38. Zakona o kulturnim dobrima**

- Davanje Saglasnosti na Liste kategorija registratorskog materijala sa rokovima čuvanja koje su dostavile registrature kao Predlog Arhivu
- Pružanje stručne pomoći u vezi čuvanja, lociranja, arhiviranja građe i kancelarijskog poslovanja prilikom izrade normativnih akata itd.

#### **Preuzimanje registratorskog materijala i arhivske građe**

- Razmatranje zahteva za preuzimanje i mogućnosti smeštaja u depoima Arhiva
- Izrada primopredajnog zapisnika uz učešće obe strane
- Rešiti problem smeštajnih kapaciteta Arhiva.

#### **Baza podataka o registraturama i dosije registratura**

- Kontinuirano unositi podatke u program "JAIS – Spoljna služba" i dosijee registratura.

#### **Opšti poslovi**

- prijem svih vrsta podnesaka od registratura (prepis arhivske knjige, predlozi za izlučivanje, zapisnici o stručnom nadzoru, Liste kategorija, Pravilnici i drugo) i zavođenje istih u odgovarajuće evidencije
- dostavljanje ponuda za sređivanje registratura



- izlučivanje iz dosijea registratura (nakon dobijenog uputstva od Arhiva Vojvodine).

## **RAD NA IZDAVANJU ČINJENICA SADRŽANIH U ARHIVSKOJ GRAĐI**

I u toku 2008. godine, kao i do sad, svi prispeli zahtevi fizičkih i pravnih lica će se rešavati u što kraćem roku. Izdavaće se uverenja o činjenicama sadržanim u arhivskoj građi kao i overene fotokopije arhivskih dokumenata.

Broj zahteva se ne može unapred predvideti.

## **SREĐIVANJE I OBRADA ARHIVSKE GRAĐE**

### **REGISTRATRSKO SREĐIVANJE**

U toku 2008. godine, registraturskim sređivanjem će se obuhvatiti sledeći fondovi:

**F. 549. Modna konfekcija "STIL" Odžaci (1961-2005) 12,58 ml.**

Građa fonda je preuzeta 2006. godine bez primopredajnog zapisnika, u veoma nesređenom stanju. Nakon smeštaja u Arhivu urađen je spisak registraturskog materijala. Do kraja 2007. godine sređeno je **19,42 ml**, tako da za sređivanje u 2008.g. ostaje **12,58 ml**.

**F. 458. DP «Sloga» Sombor (1949-2003) 10,00 ml.**

Građa fonda je preuzeta 07.03.2005. godine, sa popisom..

**F. 390. Fabrika rukavica i auto presvlaka i konfekcije DP "CRVENA ZVEZDA", Sombor (1966 – 2002) 6,36 ml.**

Građa fonda je preuzeta 06.10.2004. godine, sa popisom.

**F. 196. Grafičko-izdavačko preduzeće "PROSVETA", štamparija Sombor (1966 - 2001) 1,80 ml.**

Građa fonda je preuzeta 14.07.2003. godine, sa popisom.

**F. 539. Radnički univerzitet "Blagoje Parović" Sombor (1949-2003) 5 ml.**

Građa fonda je preuzeta 2002. godine nakon čega je fond registraturski sreden. Međutim, 2005. godine je preuzeto još 5,00 ml građe ovog fonda od SO Sombor, pa je potrebno i ovu građu srediti te objediniti sa prethodnom i ustrojiti konačan sadržaj fonda.

**F. 136. Narodni odbor opštine Kruščić (1944-1957) 1,88 ml.**

Građa ovog fonda je preuzeta 1973. i 2003. godine. Registratursko sređivanje je vršeno 1982. godine. Zbog naknadnog preuzimanja građe ovog fonda potrebno je izvršiti ponovno registratursko sređivanje.

**F. 233. Narodni odbor sreza Odžaci (1945-1955) 5,30 ml.**



Registratursko sređivanje ovog fonda se nastavlja u 2008. godini.

**F. 153. Narodni odbor opštine Bačko Novo Selo (1945-1955) 1,60 ml.**

Građa fonda je preuzeta 1971. godine. Registratursko sređivanje je vršeno 1978. i 1988. godine. Građu fonda je potrebno ponovo srediti jer knjige u građi fonda nisu sačuvane, pa je neophodno uraditi popis sačuvanih imovinsko-pravnih predmeta, kako bi se omogućilo korišćenje građe fonda (sačuvanih spisa).

**F. 417. Učiteljska škola Sombor (1814-1979) 13,65 ml.**

Građa fonda je preuzeta 02.09.2003. godine, sa popisom. Registratursko sređivanje je započeto krajem 2007. godine, te se nastavlja u 2008. godini.

**F. 551. Društveno preduzeće "Jedinstvo" Bač 22,32 ml.**

Građa fonda je preuzeta bez primopredajnog zapisnika te je nemoguće pre okončanog sređivanja utvrditi raspon godina građe.

**F. 550. DGP "Graditelj" Bezdán (1961-2005) 13,00 ml.**

Građa fonda je preuzeta 2006. i 2007. godine, primopredajnim zapisnikom sa popisom.

**F. 552. Društveno preduzeće "Zanatlija" Sombor (1964-2003) 6,00 ml.**

Građa fonda je preuzeta 2006. godine, sa popisom.

**F. 555. Zemljoradnička zadruga "Rastina" Rastina (1992-2000) 0,85 ml.**

Građa fonda je preuzeta 2007. godine, sa popisom.

Po završetku sređivanja svakog fonda, okončaće se i izrada naučno-informativnih sredstava: sumarnog inventara sa uvodom i obrazac br. 1. Popuniće se radni kartoni fonda sa novim podacima o sređivanju fonda ili zbirke i u potpunosti kompletirati dosije fonda.

### **ARHIVISTIČKA OBRADA**

U toku 2008. godine, arhivističkom obradom će biti obuhvaćeni sledeći fondovi i zbirke:

**F. 530. Narodni odbor sreza Apatin (1945-1946) 10,80 ml.**

Obrada fonda je započeta u 2004. godini i kontinuirano se nastavlja i u 2008. godini.

**F. 2. Zbirka "Znamenite ličnosti" (1670-1983) 0,24 ml.**

Obrada fonda se nastavlja u 2008. godini i planira se obrada preostalih 130 predmeta.

**F. 241. Zemaljska komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača u Vojvodini – Povereništvo za Okrug somborski-Sombor (1945-1946) 0,15 ml.**



**F. 229. Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947)**

**0,50 ml.**

Obrada građe fonda se nastavlja u 2008. godini i planira se obrada 1000 predmeta (od inv. br. 4279 do 5279).

Po završetku obrade svakog fonda, okončaće se i izrada naučno-informativnih sredstava: analitičkog inventara, predmetno-tematskog, geografskog i registra ličnih imena, kao i sumarnog inventara sa uvodom. Popuniće se radni kartoni fonda sa novim podacima o sređivanju fonda ili zbirke i u potpunosti kompletirati dosije fonda.

## **DIGITALIZACIJA ARHIVSKE GRAĐE**

U 2008. godini se planira nastavak rada na digitalizaciji arhivske građe fonda:

**F. 229. Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947)**

Planira se digitalizacija 1000 predmeta (od inv. broja 4030 do 5030) tj. nastanak oko 3000 digitalnih snimaka.

U postupku digitalizacije će se vršiti:

- snimanje svakog lista u određenom formatu i rezoluciji,
- numerisanje snimaka,
- lociranje snimaka u odgovarajuće foldere,
- obrada snimaka u «Photoshop-u»,
- čuvanje (narezivanje) snimljenog materijala na CD/DVD,
- sačinjavanje backup-a (rezervne kopije).

U toku digitalizacije, redovno će se vršiti narezivanje digitalnih snimaka na CD i DVD.

### **Formiranje baze podataka analitičkih inventara**

U toku 2006. godine instaliran je program dobijen od Arhiva Vojvodine u sklopu Informatičkog sistema arhiva Vojvodine (ISAV) – za izradu analitičkih inventara i pripadajućih registara (predmetno-tematski, geografski i registar ličnih imena). Osnovni atributi baze podataka ovog programa su:

- registarski broj i naziv fonda,
- broj kartice (inventarni broj),
- broj kutije u kojoj je predmet,
- izvorna signatura predmeta,
- godina nastanka predmeta,
- datum nastanka predmeta,
- mesto nastanka,
- napomena,
- analitički opis,
- jezik građe,
- broj listova u predmetu,
- imenska, geografska i predmetna odrednica,
- povezivanje sa digitalnim
- snimcima predmeta.



Ovaj program omogućava pretraživanje baze podataka po ključnoj reči za bilo koji atribut baze, te locira željeni zapis. Korisnik na ovaj način može da vidi i odštampa analitički opis predmeta, a takođe da pregleda ili odštampa digitalni snimak predmeta.

U toku 2008. godine, planira se unos podataka (analitičkih opisa) za fondove:

**F. 229. Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947).**

Nastavak rada na unosu analitičkih opisa. Planira se unos 1000 analitičkih opisa (od inv. br. 351-1351).

**F. 530. Narodni odbor sreza Apatin (1945-1946)**

Nastavak rada na unosu analitičkih opisa, kontinuirano sa obradom građe fonda.

Takođe, u toku 2008. godine se planira unos postojećih analitičkih inventara – analitičkih opisa (koji su sačinjeni u papirnoj formi tj. na karticama) fondova koji su ranije arhivistički obrađeni:

R. br.	Reg. br. fonda	Naziv fonda	Godine građe	Broj analitičkih kartica
1.	56	Lični fond dr Đorđa Antića	1791-1991	657
2.	412	Lični fond dr Ružice Rip	1914-1942	37
3.	413	Lični fond Stevan Konjović	1913-1941	38
4.	169	Bolnički centar br. 2 Sombor	1944-1945	90
5.	290	Sreski komitet Narodne omladine Sombor	1945-1962	83
6.	42	Savez srpskih pevačkih društava Sombor	1870-1940	538
7.	8	Zbirka urbarijalnih spisa	1760-1945	845
8.	73	Okružni sud Sombor	1919-1941	741
9.	207	Reonska uprava narodnih poljoprivrednih dobara Sombor	1945-1947	906
10.	32	Sresko načelstvo Apatin	1855-1902	79
11.	4	Vojno utvrđenje Sombor	1720-1749	223
12.	103	Lični fond Vera Gucunja - Vrebalov	1927-1981	189
13.	6	Zbirka normativnih akata	1791-1977	645
14.	529	Komanda mesta Apatin	1944-1945	187
15.	127	Slobodan i kraljevski grad Sombor	1941-1944	188
16.	61	Zbirka memoarske građe	1947-1983	277





17.	1	Zbirka povelja	1612-1942	29
18.	192	Mesna uprava narodnih poljoprivrednih dobara Sombor	1945-1946	112
19.	37	Kraljevski okružni sud Sombor	1873-1915	35
Ukupno analitičkih opisa za unos:				5899

## KORIŠĆENJE ARHIVSKE GRAĐE

U toku 2007. godine planira se poseta oko **70 korisnika arhivske građe** u naučne i stručne svrhe. Istima će biti data na uvid i korišćenje, isključivo registratorski sređena i arhivistički obrađena arhivska građa, koja se odnosi na temu ili svrhu njihovog interesovanja. O korisnicima ove vrste biće uredno vođene sve propisane evidencije.

## OSTALI ARHIVISTIČKI POSLOVI

Prilikom iznalaženja arhivske građe iz arhivistički obrađenog **Ličnog fonda mr Đorda Antića**, koja je od izuzetnog značaja a i u naučno-istraživačkom radu se koristi u velikoj meri, ustanovljeno je da unutar samih kutija a i unutar predmeta postoji svojevrsan nered. Zbog već pomenutog značaja građe ovog fonda, izvršiće se pregled fonda u celosti te vraćanje istog u prvobitno sređeno stanje, kao i utvrđivanje koji predmeti eventualno nedostaju tj. nisu na svom mestu.

**Fond biblioteke Arhiva** - inventarisane knjige su "izmešane" i mnoge nisu na svom mestu. Iz tog razloga će se i ovaj fond dovesti u prvobitno stanje sređenosti. Takođe, biće inventarisane sve novopribavljene knjige, po već uobičajenom principu.

## OPŠTA SLUŽBA

I u 2008.g. Arhiv planira da Knjigovodstveni centar u Somboru, Stuparski put 16, obavlja za Arhiv finansijsko-računovostvene i knjigovodstvene poslove, a poslove higijene da obavlja spremačica, 1 izvršilac, a od rešenja načina grejanja, po potrebi ugovorom o delu, angažovaće se ložać.

## DIREKTOR

U 2008.g. pored redovnih poslova, direktor planira doprinos na Kolegijumima direktora na nivou AP Vojvodine i na nivou R Srbije kao i nastavak rada u okviru Uže Radne grupe odnosno, Radne grupe za izradu Nacrta Zakona o arhivskoj građi i arhivskoj službi, ministra kulture.

Kada se rad na donošenju pomenutog Zakona okonča u 2008. godini, direktor Arhiva Srbije, imenovaće radnu grupu za izradu Osnivačkog akta, Statuta, Pravilnika i drugih akata i Uputstava koji proističu iz Zakona. Direktor Arhiva doprinosiće i u ovoj Radnoj grupi.

Planovi rada na obrascima, upitnicima finansijske prirode, prilažu se uz ovaj Plan rada za 2008.g. i čine njegov sastavni deo.

**Direktor,  
Zoran Bekvalac, dipl. pravnik**